

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30.259/2009/4.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Ivanovits Andrea ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Torda Csabáné ügyvéd által képviselt Pálfalvi Zoltán **I.rendű, és II.rendű alperes neveII. rendű alperes** ellen kölcsön tartozás megfizetés iránt a Tatai Városi Bíróság előtt 2.P.20.267/2008. számon indult és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Pf.20.250/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Pf.20.250/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra egyetemlegesen 752.300 (Hétszázötvenkettőezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket, továbbá a felperesnek 15 napon belül 200.000 (Kettőszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes mint engedményező és az I.r. alperes mint engedményes között 2001. december 14-én megállapodás jött létre, melyben a felperes a G Kft-vel (neve később D Kft-re változott) szemben fennálló 11,519.520 Ft tagi kölcsön követelését azzal megegyező ellenérték fejében átruházta az I. r. alperesre. A szerződés szerint 18 hónapon keresztül a szerződésben megjelölt összeget kellett az I.r. alperesnek megfizetnie az ott részletezettek szerint. Tartalmazza továbbá a megállapodás, hogy a szerződés megkötésére arra figyelemmel került sor, hogy az I. r. alperes a szerződés megkötésének napján megvásárolta a felperesnek a G Kft-ben levő üzletrészét. Ugyanezen a napon a felperes átruházta az I. r. alperesre a G Kft-vel szemben fennálló 1,020.015 Ft szállítói

követelését is, azzal egyező ellenérték fejében, melynek megfizetését 18 hónap alatt, a szerződés szerinti részletekben vállalta az I. r. alperes. A II. r. alperes pedig készfizető kezességet vállalt mindkét szerződésben. E napon a perben "négyponthoz megállapodásként" hivatkozott megállapodást is aláírták, mely a felperes, mint jogosult és az alperesek, valamint a K Kft., mint kötelezettek között jött létre. Ebben jelen per felperese az "átruházott követelésekkel" kapcsolatos mindennemű felelősségét kizárta. A G Kft. jogutóda a D Kft., melynek ügyvezetője 2001. decemberétől 2004. márciusáig az I. r. alperes volt, felszámolási eljárást kezdeményezett maga ellen. A felszámolási eljárás 2004. február 26-án indult, az alperesek hitelezői igényt a felszámolási eljárás során nem jelentettek be. A felszámolóbiztos 2005. március 22-én nyilatkozatot adott ki arról, hogy az I. r. alperesnek a D Kft."fa"-val szembeni 11,519.520 Ft és 1,020.015 Ft összegű követelése a felszámolási eljárás során várhatóan meg nem térülő követelés.

Felperes módosított keresetében 9,054.535 Ft és járulékai megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket. Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Viszontkeresetükben a perbeli szerződések alapján kifizetett 3,485.000 Ft tőke és kamatai megfizetésére kérték kötelezni a felperest. Álláspontjuk szerint a felperes felelősségét kizáró "négyponthoz szerződés" érvénytelen.

Megismételt eljárásban 2009. január 15-én kelt ítéletében az elsőfokú bíróság egyetemlegesen kötelezte az I. és II. r. alpereseket, hogy fizessenek meg az felperesnek 9,054.035 Ft-ot és ennek törvényes kamatait. Az alperesek viszontkeresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a becsatolt közjegyzői hitelesítéssel ellátott un. "négyponthoz szerződést" a Pp. 195. §-ának (1) bekezdésének alkalmazásával érvényes közokiratnak fogadta el. Rámutatott továbbá ezen okirat hiányában sem lenne alapos az alperesek viszontkeresete, figyelemmel az 1/2007.PJE határozatban, illetve az 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 38. §-ának (3) bekezdésében, illetve a 37. §-ban foglaltakra. A felszámoló nyilatkozata a követelés üzleti könyvekből való kivezetésének, leírásának lehetőségét teremti meg és nem szolgál annak megállapítására, hogy a követelés fedezet nélküli.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. május 5-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság mellőzte a "négyponthoz megállapodásra" vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapításokat. Álláspontja szerint helytelen mérlegeléssel jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felek között 2001. december 14-én a felperes kezési felelősségének kizárására vonatkozó megállapodás jött létre. A megállapodást tartalmazó irat valódiságát az alperesek következetesen vitatták, valódiságának bizonyítása azonban a per eldöntéséhez nem szükséges.

A másodfokú bíróság az 1/2007. PJE határozatban, illetve a Cstv. 36. §-ának (1) bekezdésében, illetve 37. §-ában foglaltakból arra a következtetésre jutott, hogy az I.r. alperes elvesztette a főkötelezettel szembeni igényérvényesítés lehetőségét, mivel nem jelentette be a D Kft-vel szemben folyó felszámolási eljárásban a hitelezői követelését. Követelése a főkötelezettel szemben nem érvényesíthető követeléssé vált. A Ptk. 273. §-ának (3) bekezdése szerint pedig a bírósági úton nem érvényesíthető követelés kezesével - a felperessel - szemben a követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni.

Alperesek felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen az eljárt bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítását kérték, megalapozatlanságra hivatkozva. Másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, a viszontkeresetnek megfelelő határozat meghozatalát kérték.

Alperesek elsődlegesen azt sérelmezték, hogy egy olyan eljárásban, melynek alapjául 2004-ben, 2005-ben történtek szolgáltak, egy később hozott jogegységi határozatra tekintettel azt alkalmazva hozták meg a perben eljárt bíróságok döntésüket. E körben az alperesek hivatkoztak az 1987. évi XI. törvény 1. § (1) és (2) bekezdésében, illetve a 12. § (2) bekezdésében írtakra arra, hogy a jogszabályok, így a jogegységi határozatban foglaltak sem alkalmazhatóak visszamenőlegesen. Alperesek hivatkoztak továbbá a Pp. 2. § (1), (3), (4) bekezdésében, illetve a 8. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak megsértésére. Álláspontjuk szerint az eljárás az elsőfokon eljáró bíróság hibájából húzódott el, a bíróságok nem adtak a feleknek kellő kioktatást a bizonyítási teherről, nem gátolták meg a felperes rosszhiszemű, időhúzásra irányuló pervitelét.

Az alperesek hangsúlyozták felperes mint engedményező két engedményezési szerződés alapján érvényesített igényt az I. r. alperessel, mint engedménnyel szemben. E szerződésben az engedményezett követelés megtérüléséért való kezesi felelősség nincs kizárva. A felperes felelősségének kizárását egy olyan közjegyző által hitelesített okiratra alapítja, melynek eredeti példánya nincs meg, az eredeti okiratról az alperesek nem tudnak, igazságügyi szakértői vélemény szerint a kérdéses okiraton az aláírások valódisága kérdéses, az okiratot az alperesek semmisnek, nem létezőnek tekintik. A Ptk. 330. §-ának (1) bekezdése a kezesi felelősség szabályait tartalmazza, míg az 1/2007.PJE határozat a mögöttes felelősség szabályait rendezi. Az I. r. alperesre engedményezett követelésről a Cstv-ben előírt bejelentési határidőn belül a felszámolónak hivatalos tudomása volt. A regisztrációs díjat az alperesek azért nem fizették be, mert nem akarták az

egyébként sem behajtható követelésüket további költségekkel növelni. A regisztrációs díj be nem fizetése az alperesek felperessel szembeni viszontkereseti kérelmükben megjelölt jogcímen való igényérvényesítés lehetősége jogvesztést ezért nem eredményez, mert az a főkötelezettől történő behajthatatlanság igazolásán múlik. A behajthatatlansági igazolást a felszámoló a felszámolási eljárás kezdő időpontjától számított egy éven belül kiállította. Ha az alperesek a regisztrációs díjat befizetik az egy éves határidőn belül, követelésük akkor is kielégítetlen marad. A Ptk. szabályai szerint az engedményezés tekintetében a behajthatatlanság ténye keletkezteti az engedményező kezési felelősségének beálltát, ez pedig bekövetkezett.

Felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból nem jogszabálysértő.

Az alperesek elsődlegesen azt sérelmezték, hogy a perben eljáró bíróságok egy később született jogegységi határozatra hivatkozva, az abban kifejtetteket alapul véve döntöttek, holott a jogegységi határozatnak visszaható hatálya nem lehet, figyelemmel az 1987. évi XI. törvény 12.§-ának (2) bekezdésében írtakra. Ezt az álláspontot a Legfelsőbb Bíróság nem osztotta. Alperesek helyesen idézték, hogy a hivatkozott törvény 1. §-ának (1) bekezdése felsorolja a jogalkotó szerveket, illetve azt, hogy azok milyen elnevezéssel hoznak jogszabályokat. A felsorolásban a Legfelsőbb Bíróság, mint jogalkotó szerv és a jogegységi határozat mint, jogszabály nem szerepel. A jogegységi határozatra vonatkozó szabályokat egyrészt az Alkotmány, másrészt az 1997. évi LXVI. törvény (BSzi.) tartalmazza. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek. A BSzi. 25. c/ pontja szerint a Legfelsőbb Bíróság a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Az Alkotmány, illetve a hivatkozott törvényi rendelkezésből következően a perben eljáró bíróságoknak alkalmazniuk kellett a 2007. február 22-én kelt 1/2007.PJE határozatban foglaltakat. Jogegységi határozat meghozatalára akkor kerül sor, ha a joggyakorlat továbbfejlesztése, vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben van határozat meghozatalra szükség, vagy a Legfelsőbb Bíróság konkrét ügyben eljáró tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától (BSzi.29. § (1) bekezdés). Valójában a jogegységi határozat abban a kérdésben foglal állást, hogy az adott jogszabályt hogyan kell, illetve korábban hogyan kellett volna helyesen értelmezni, az adott

jogkérdésben mi a helyes jogi álláspont. A PJE határozatban foglalt jogértelmezéstől az alsóbb fokú bíróságok nem térhetnek el, az abban foglaltak a bíróságokra kötelezőek, még abban az esetben is, ha az abban kifejtettekre a felek esetleg a peres eljárás során nem hivatkoznának (BH.2009/100/145. számú határozat). Az adott tényállás mellett azonban a felperes a PJE határozatban foglaltakra hivatkozott pl. 2008. december 16-án kelt beadványában. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. §-ának (2) bekezdése a jogegységi határozatok vonatkozásában értelmezhetetlen, hiszen a jogegységi határozatok nem állapítanak meg kötelezettséget, nem nyilvánítanak valamely magatartást jogellenessé "csak" a vonatkozó jogszabályi rendelkezés helyes értelmezését adják meg.

Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy álláspontjuk szerint az 1/2007. PJE határozat az adott tényállás mellett nem irányadó, illetve nem helyesen került alkalmazásra. A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a jogegységi határozatban foglaltakat helyesen alkalmazták az adott tényállás mellett a perben eljáró bíróságok. A mögöttes felelősségről szóló 1/2007. PJE határozat - szemben az alperesi hivatkozással - nem csak a gazdasági társaságok tagjainak mögöttes felelősségére vonatkozik, hanem a kezési felelősségre, mint a mögöttes felelősség egyik esetére is. A felperest az engedményezett követelése tekintetében figyelemmel a 330. § (1) bekezdésében foglaltakra sortartó kezési felelősség terhelte (a "négy pontos megállapodásban" foglaltakat figyelmen kívül kellett hagyni). A sortartó törvényen alapuló kezési felelősség a mögöttes felelősség egyik esete. A kezes a főkötelezett vagyoni kötelezettségének teljesítéséért másodlagos, közvetett helytállási kötelezettség terheli. A sortartó kezes felelőssége akkor áll fenn, ha az igényt a főkötelezettel szemben érvényesítették és az eredményre nem vezetett. Az adott tényállás mellett tényként állapítandó meg, hogy az engedményezett követelések jogosultja, az I. r. alperes a D Kft. elleni felszámolási eljárásban igényét nem jelentette be, holott a Cstv. adott ügyben irányadó - a felszámolási eljárás megindításának idején - hatályos 38. §-ának (3) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni. A felszámolás alá került adóssal szembeni követelést a hitelezőnek a Cstv. 37. §-ának (2) bekezdése szerint a követelés esedékessé válásától számított 40 napon belül kell bejelentenie, illetve a 40 nap elteltével, de egy éven belül. A fenti egy éves határidő elmulasztása a 37. § (3) bekezdése szerint jogvesztéssel jár. Az I. r. alperes igényét a főadóssal szemben nem érvényesítette, a felszámoló az I. r. alperest, mint hitelezőt nem vette nyilvántartásba. Hitelezői igényérvényesítésnek a felszámolótól kapott igazolás "a behajthatatlan hitelezői követelés leírásához" nem tekinthető, az csak azt igazolja, figyelemmel a

számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § 10. pont c/ alpontjában írtakra, hogy a követelés behajthatatlan. Maga az 1/2007. PJE határozat tartalmazza III. ad/ 1.b. pontjában "ha a hitelező a főkötelezettel szembeni felszámolási eljárásban a felszámolás közzétételétől számított egy éven belül nem jelenti be az igényét, e határidő elmulasztása a főkötelezettel szemben jogvesztéssel jár, ami pedig a járulékos kötelezettel szemben is jogvesztést eredményez."

A Pp. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 2. §-ának (1), (3) és (4) bekezdésének megsértése, mely többek között a pernek ésszerű határidőn belüli elbírálását írja elő követelményként, nem volt figyelembe vehető, hiszen e követelmény esetleges megsértése a jogerős ítéletet nem teszi jogszabálysértővé, a felülvizsgálati eljárás tárgya pedig maga a jogerős ítélet. A hivatkozott törvényi rendelkezés speciális "jogorvoslat" igénybe vételére ad lehetőséget. A Pp. 8. §-ának (1) és (2) bekezdésének megsértését a Legfelsőbb Bíróság nem találta megállapíthatónak, maguk az alperesek sem részletezték, hogy a felperes mely magatartása nem volt összeegyeztethető a jóhiszemű joggyakorlás követelményével.

A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján irányadó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a Legfelsőbb Bíróság az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó alpereseket egyetemlegesen az általuk le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére, valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2), (5), illetve (6) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a mérsékelt összegű felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

Budapest, 2009.december 8.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Dr. Vezekényi Ursula s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

bírósági írnok

